

KRONIKA

Pismo Uniwersytetu Łódzkiego

WYDARZENIA

Matematycy w światowej czołówce

WYWIAD

Archeologia ma swoje niespodzianki

INFORMACJE

Portret kandydata

05
'2011

■ Kongres neurobiologów...

Mechanizmy związane z utratą świadomości, rola jonów wapnia w rozwoju choroby Alzheimera, mózgowe podłoże procesów uczenia się i pamięci, terapia choroby Parkinsona – to tylko niektóre z wielu tematów...

■ Mamy mistrza świata!

Student Rafał Podziński, słuchacz matematyki finansowej i aktuarialnej na Wydziale Matematyki i Informatyki Uniwersytetu Łódzkiego, w lipcu zdobył złoty medal w biegu sztafetowym podczas odbywających się w Wejherowie...

■ Europejscy cykliści...

W Urzędzie Miasta Łodzi 3 sierpnia odbyło się spotkanie inauguracyjne pobytu europejskich studentów w Łodzi. Młodzi ludzie wybrali się w podróż po Europie na rowerach, aby promować Campus Europe. Jest to dwuletni program...

KRONIKA

Pismo Uniwersytetu Łódzkiego

Redaktor naczelny:

Stanisław Bąkowicz

Zespół redakcyjny:

Aneta Danowicz
Michał Kędziński

Stale współpracują:

Jarosław Bożyk
Sebastian Buzar (zdjęcia)
Paulina Czarnek
Roman Czubiński
Radomir Dziubich
Agnieszka Garcarek
Janusz Hereźniak
Krzysztof A. Kuczyński
Paulina Zych

Serwis fotograficzny:

Międzywydziałowy Zakład Nowych Mediów
i Nauczania na Odległość UŁ

Okładka:

Zdjęcie na I stronie – III nagroda
na Konkursie Fotograficznym UŁ
OUT OF SCHOOL 2011
Fot.: Andrzej Jabłoński

Projekt graficzny:

VoynarVision Katarzyna Wojnar
e-mail: biuro@voynarvision.pl

Skład i łamanie:

Paulina Narolewska-Taborowska
paulinanarolewska@yahoo.com

Druk:

Drukarnia Gutenberg, ul. Lodowa 106A
93-232 Łódź

Adres redakcji:

90-131 Łódź, ul. Narutowicza 65
tel. (42) 635-41-79
e-mail: kronika@uni.lodz.pl

Niezamówionych materiałów nie zwracamy.
Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania
skrótów, zmiany tytułów i adiestacji tekstów.
Numer zamknięto 2 grudnia 2011 r.

KRONIKA

Pismo Uniwersytetu Łódzkiego

DOCENIĆ NAJLEPSZYCH 4

Uroczyste posiedzenie Senatu Uniwersytetu Łódzkiego zwołane z okazji inauguracji nowego roku akademickiego odbyło się 3 października w Auli im. Profesora Wacława Szuberta. Otwierając je rektor UŁ prof. Włodzimierz Nykiel w imieniu władz uczelni powitał zaproszonych gości, pracowników uniwersytetu i młodzież akademicką, byłych rektorów i emerytowanych pracowników. Szczególnie ciepłe słowa rektor skierował do słuchaczy I roku, którzy po immatrykulacji staną się pełnoprawnymi członkami wspólnoty akademickiej uniwersytetu.

O CZYMA ÓWCZESNEGO DZIEKANA 31

Wszystko zaczęło się w niedzielne popołudnie 13 grudnia 1981 roku, w dniu wprowadzenia stanu wojennego. Wówczas studenci porozumiewali się między sobą w kwestii strajku, który oficjalnie miał rozpocząć się w poniedziałek. Już od rana słuchacze z różnych kierunków studiów gromadzili się w gmachu Wydziału Prawa i Administracji. Byłam wtedy jego dziekanem.

WYDARZENIA

<i>Docenić najlepszych</i>	4-5
Podejmujemy trudne wyzwania	6-8
Święto edukacji	18-19
Nowe reguły zatrudniania i wynagradzania	19
Najnowsze inwestycje uniwersyteckie	21-22
Matematycy w światowej czołówce	26-29
Uniwersyteckie liceum ma imię	35-36
Artystyczne spotkanie	37-38

ODNOWIONE DOKTORATY

Profesor Zbigniew Jerzy Jakubowski	9
Profesor Leokadia Kłyszajko-Stefanowicz	10-11
Docent Henryk Panusz	12

WYWIADY

Archeologia ma swoje niespodzianki	14-16
Nie chcemy tworzyć pomnika	42-43

NAUKA

Platforma transferu wiedzy	29-30
----------------------------	-------

DYDAKTYKA I POPULARYZACJA WIEDZY

Spotkania z nauką	49-50
Dziennikarstwo sportowe	54-55
Zostań korespondentem zagranicznym	61
Korzenie litoterapii	61-63

STRAJK NA PRAWIE

Oczyrna ówczesnego dziekana	31-33
Pamiętny wtorek	33-34

KONFERENCJE

Nie byłoby piramid	44-45
<i>Ambasador humanistyki polskiej</i>	46-47

KULTURA

<i>Koncertы uniwersyteckie</i>	37
--------------------------------	----

NOMINACJE

Profesor Barbara Rakowska	50-52
---------------------------	-------

UNIwersYTECKIE ZABYTKI

U przyszłych <i>żurnalistów</i>	58-59
---------------------------------	-------

WSPOMNIENIA

Profesor Ija Lazari-Pawłowska	47-48
-------------------------------	-------

STUDENCI I BIZNES

Przepis na sukces	40-41
-------------------	-------

INFORMACJE

Doktor honorowy Uniwersytetu Ostrawskiego	16-17
Politechnika doceniła	17
Europejscy cykliści z manifestem	39
<i>Łódź czyta Miłosza</i>	39
Międzynarodowy kongres neurobiologów	39
Laureaci <i>Kwerendy</i>	43
Absolwentki prawa nagrodzone	55-56
<i>Nauka i pasja</i>	56
<i>Lekcje czytania</i>	56-57
Uczelniane przedszkole	59
<i>Portret</i> kandydata	59-60
Profesor senatorem	63

SPORT

Pierwszy w trójskoku	53
Mamy mistrza świata!	53
<i>Złoto</i> po raz trzeci	53
Waterpoliści na uniwersyteckim basenie	53-54

ROZMAITOŚCI

Intelligenti pauca	64
Fotokącik	64

Nie chcemy tworzyć pomnika

Rozmowa z dr. PAWŁEM FILIPCZAKIEM i dr. IVANEM N. PETROVEM, pełnomocnikami rektora UŁ ds. utworzenia i organizacji centrum *Ceraneum*.

Doktor Paweł Filipczak

Doktor Ivan N. Petrov

Od niedawna na drugim piętrze Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego studenci i pracownicy korzystać mogą z nowej kolekcji książek *Ceraneum*. Dla większości studentów może być to nazwa zagadkowa...

Ivan Petrov: – *Ceraneum* jest nową jednostką w strukturze Uniwersytetu Łódzkiego. Pełna jej nazwa brzmi Centrum Badań nad Historią i Kulturą Basenu Morza Śródziemnego i Europy Południowo-Wschodniej im. prof. Waldemara Cerana, w skrócie – *Ceraneum*. Jest to pozawydziałowe, podległe bezpośrednio rektorowi, centrum naukowo-badawcze, poświęcone pamięci zmarłego w roku 2009 wybitnego łódzkiego bizantynologa profesora Waldemara Cerana. Niezwykle ważnym miejscem w centrum jest księgozbiór, znajdujący się w BUŁ i noszący nazwę *Kolekcja „Ceraneum”*.

Samo centrum powołane zostało uchwałą Senatu UŁ 7 lutego, zaś działalność zainaugurowało 18 maja. Pod wnioskiem o utworzenie centrum podpisali się dziekani czterech wydziałów naszego uniwersytetu: filozoficzno-historycznego, filologicznego, prawa i administracji oraz Studiów Międzynarodowych i Politologicznych. Warto dodać, że pierwsze pomysły organizacji tej jednostki pojawiły się latem 2010 roku, kiedy to grupa pracowników z Katedry Historii Bizancjum i Zakładu Paleoslawistyki i Kultury Ludowej w ścisłej współpracy z władzami uczelni zaczęła pracę koncepcyjną nad utworzeniem nowej jednostki.

Porozmawiajmy o centrum jako o księgozbiorze. Jakie zainteresowania zaspokoi literatura zgromadzona w sali poświęconej profesorowi Ceranowi?

Paweł Filipczak: – Główną częścią księgozbioru są wydawnictwa, które przejęliśmy od rodziny profesora Cerana – w sumie około dwóch i pół tysiąca woluminów. Do tej kolekcji trafiły także czasopisma,

które dotąd znajdowały się w magazynach Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego, a poza tym depozyt przechowywany w Katedrze Historii Bizancjum, czyli prawie sześćset tytułów literatury i źródeł do historii późnego antyku i Bizancjum.

Jeśli chodzi o zakres tematyczny kolekcji *Ceraneum*, to obejmuje ona głównie historię starożytną, średniowieczną, a także historię Bizancjum oraz krajów południowosłowiańskich. Znajdziemy tam źródła, literaturę piękną, syntezy dziejów starożytnych, literaturę teologiczną i kościelną, a także dotyczącą sztuki czy archeologii. W naszym księgozbiorze dostępne dla czytelników są też specjalistyczne czasopisma, choćby *Byzantinoslavica*, *Byzantinische Zeitschrift*. Przydadzą się one przede wszystkim studentom z seminariów licencjackich, magisterskich czy doktorantom, choć zapewne także i wszystkim zainteresowanym tym okresem w dziejach świata.

I.P.: – Dodam również, że dzięki decyzji władz Wydziału Filozoficzno-Historycznego na potrzeby księgozbioru przekazano kolekcję publikacji o charakterze paleoslawistycznym, pochodzącą ze zbiorów wybitnego historyka Bizancjum i Słowiańszczyzny Południowej profesora Tadeusza Wasilewskiego.

Czy księgozbiór przewidziany jest wobec tego wyłącznie dla historyków?

P.F.: – Nie tylko. Sądzimy, że przydać się może także filologom, etnologom, archeologom, prawnikom. Jednym słowem, wszystkim badaczom, którzy są zainteresowani cywilizacją Morza Śródziemnego, a w szczególności jego wschodniej części i półwyspu Bałkańskiego. Tam znajdą dla siebie podstawowe – i nie tylko podstawowe – instrumenty studiowania.

I.P.: – Księgozbiór zawiera także pozycje na temat tych narodów słowiańskich, które pozostawały pod

wpływem Bizancjum i dla których kultura, religia, piśmiennictwo bizantyńskie na pewnym etapie rozwoju były istotnym bodźcem do wytworzenia własnej tradycji, myślę tu o kulturze starobułgarskiej, staroserbskiej czy staroruskiej.

Ceraneum to nie tylko księgozbiór, ale przede wszystkim centrum badawcze. Na czym skupi się jego działalność?

I.P.: – W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na to, że *Ceraneum* w pewnym sensie przelamuje dotychczasowe schematy organizacyjne na UŁ, co podkreślają również władze uczelni. Centrum – to bowiem pozawydziałowa jednostka interdyscyplinarna, w której osoby z różnych wydziałów, zainteresowane przedmiotowym obszarem geograficznym, jego historią i jej oddziaływaniem na współczesność, mogą wspólnie tworzyć opracowania naukowe czy też ubiegać się o granty. *Ceraneum* będzie więc przede wszystkim realizować naukowe projekty interdyscyplinarne, łączące wieloaspektowe ujęcia tematów, stając się swoistą platformą konsolidacji dla badaczy z różnych wydziałów.

W pierwszej kolejności planujemy skupić się na opracowywaniu tekstów źródłowych, zarówno bizantyńskich, jak i tych, które pod wpływem cywilizacji bizantyńskiej powstawały. Są one pisane w językach w tej chwili nieużywanych: klasycznej grece, staro-cerkiewno-słowiańskim, językach Bliskiego Wschodu. Będziemy więc je wydawać, opracowywać oraz tłumaczyć na język polski i inne języki nowożytnie, nawiązując do bogatego, już wieloletniego doświadczenia w tego typu pracach, prowadzonych od lat przez łódzkich paleoslawistów. Kolejnym kierunkiem badań będzie kontynuacja tego, co robi Katedra Historii Bizancjum, czyli organizacja wyjazdów i badań terenowych, bo, oczywiście, w samej Łodzi, na podstawie wyłącznie książek – nawet jeśli są to źródła historyczne – nie można stworzyć całościowego obrazu dziejów tamtej części świata.

P.F.: – Trzeba też dodać, że już w tej chwili kilka projektów zostało przygotowanych i zgłoszonych do finansowania. Są to, między innymi, projekty realizowane wspólnie przez łódzkich bizantynistów i paleoslawistów, z natury więc interdyscyplinarne, historyczno-filologiczne. Liczymy, że do naszych działań przyłączą się z czasem pracownicy innych jednostek: historycy prawa rzymskiego, politolodzy i inni. Mamy już takie sygnały.

I.P.: – Warto podkreślić, iż nie chcemy, by prace te były hermetyczne, zamknięte dla szerszej publiczności. Będziemy zatem organizować otwarte wykłady dla studentów i pracowników UŁ, kontynuując tym samym kilkuletnią już tradycję. W przyszłości chcemy zaangażować do współpracy z *Ceraneum* także doktorantów rozpoczynających swoją przygodę z Bizancjum i światem postbizantyńskim. Młodzi naukowcy, zadający często fundamentalne i jednocześnie nieszablonowe pytania, z pewnością wniosą wiele dobrego.

Czy działalność *Ceraneum* będzie widoczna także poza granicami kraju?

P.F.: – Tak, oczywiście. Zamierzamy organizować regularne spotkania członków Międzynarodowej Rady Naukowej centrum. Być może uda się zorganizować pierwsze spotkanie w Łodzi już za parę miesięcy, na początku przyszłego roku kalendarzowego. Poza tym planujemy organizować warsztaty, szkoły letnie dla młodszych pracowników naukowych czy też doktorantów, uwzględniając nie tylko osoby z Łodzi i z Polski, ale także z grona międzynarodowego. Poza tym w przygotowaniu jest periodyk *Studia Ceranea* wydawany w językach kongresowych i redagowany przez międzynarodowy zespół badaczy. Będzie promował nie tylko *Ceraneum*, ale i cały Uniwersytet Łódzki.

I.P.: – Szczegółową informację o działalności naszego centrum można znaleźć na stronie internetowej: www.ceraneum.uni.lodz.pl, do odwiedzenia której serdecznie zapraszamy wszystkich zainteresowanych.

Większość naszej rozmowy poświęciliśmy *Ceraneum* jako jednostce badawczej. Dla panów jednak musi ono mieć również znaczenie sentymentalne. Wszak centrum poświęcone jest pamięci mistrza łódzkiej bizantynologii.

I.P.: – Poznałem profesora Cerana jeszcze w czasie moich studiów slawistycznych, choć nigdy nie byłem Jego uczniem. Miałem również okazję poznać z bliska zamiłowanie tego badacza do historii starożytnej i bizantyńskiej podczas kilkudniowego wspólnego pobytu naukowego w Grecji. Uważam, że bardzo dobrze się stało, iż uniwersytet postanowił uczcić pamięć o Waldemarze Ceranie tworząc taką właśnie jednostkę i jestem przekonany, że pracownicy skupieni wokół *Ceraneum* będą propagować to, czym Profesor się zajmował.

P.F.: – Profesora Cerana znałem od roku 1994. W tym roku minęłoby więc siedemnaście lat od naszego pierwszego spotkania. Profesorowie z naszej Katedry Historii Bizancjum znali Go jeszcze dłużej – byliśmy z Nim bardzo zżyci, zatem pozostał, oczywiście, sentyment... Jednak nie na tym uczuciu budujemy *Ceraneum*. Nie chcemy tworzyć pomnika Profesora Waldemara Cerana, wielkiego, dostojnego... i zwyczajnie stojącego w miejscu. Chcemy, aby *Ceraneum* żyło bardzo intensywnie, w takich formach, w jakich zostało to określone wyżej. Tak pojmujemy nie tylko misję tego centrum, ale także pielęgnowanie pamięci o Waldemarze Ceranie. ■

Rozmawiała:
Ewa Kacprzyk

INFORMACJE

Laureaci Kwerendy

Fundacja na rzecz Nauki Polskiej wyłoniła laureatów programu *Kwerenda*, dzięki któremu uczeni ze stopniem doktora mogą uzyskiwać środki na prowadzenie za granicą specjalistycznych kwerend archiwistycznych.

W tegorocznej edycji konkursu stypendia na łączną kwotę 287.500 zł otrzymało szesnastu laureatów wybranych spośród 65 kandydatów. Stypendyści będą mogli realizować projekty m.in. w: Bułgarii, Peru, Rosji, Stanach Zjednoczonych.

Wśród laureatów znalazły się trzy osoby z Uniwersytetu Łódzkiego: dr **Agata Dąbrowska** (Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych), dr **Marcin Gołaszewski** (Wydział Filologiczny), dr **Maciej Potz** (Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych). ■

Oprac.: (sb)

Spotkania z nauką

Na tle bogatej i zmieniającej się oferty dydaktycznej i popularyzatorskiej Uniwersytetu Łódzkiego na szczególną uwagę zasługują inicjatywy, które trwając dłużej niż tylko jeden rok akademicki zdołały wpisać się na stałe w życie uczelni. Jednym z przedsięwzięć tego typu jest cykl wykładów otwartych, kontynuowany nieprzerwanie od grudnia 2008 roku – dzięki staraniom pracowników Katedry Historii Bizancjum oraz Zakładu Paleoslawistyki i Kultury Ludowej przy Katedrze Sławistyki Południowej.

W ubiegłych latach odbyło się łącznie osiem spotkań, prezentujących dokonania naukowe zarówno łódzkich bizantynistów i paleoslawistów, jak i badaczy z innych ośrodków europejskich, m.in., z Uniwersytetu im. Paisjusza Chilandarskiego w Płowdiwie oraz Bułgarskiej Akademii Nauk, o czym informowaliśmy już swego czasu na łamach *Kroniki*. Zgodnie z dotychczasową tradycją, edycję minionego roku akademickiego rozpoczęła również prelekcja gościa zagranicznego – dyrektor Centrum Badań Cyrylo-Metodejskich Bułgarskiej Akademii Nauk, znawczyni najstarszych rękopisów słowiańskich prof. Svetliny Nikolovej. W murach Instytutu Historii UŁ zaprezentowała ona 25 października 2010 r. temat *Starobułgarskie przekłady Starego Testamentu*.

Wychodząc naprzeciw idei spotkań bizantynistyczno-paleoslawistycznych, pomyślanych jako cykl wykładów otwartych, adresowanych w równym stopniu do pracowników, jak i do studentów Uniwersytetu Łódzkiego, znana badaczka bułgarska postanowiła podzielić swój odczyt na dwie zasadnicze części: dydaktyczną, przybliżającą licznie zgromadzonym studentom specyfikę najstarszych słowiańskich tłumaczeń Pisma Świętego oraz specjalistyczną, prezentującą wyniki jej własnych badań tekstologicznych, prowadzonych na materiale starobułgarskim.

Kobiety na tronie

Po uczonej z zagranicy przyszła kolej na badacza z UŁ. W jednym z gmachów Wydziału Filologicznego 27 stycznia tego roku odbył się wykład otwarty dr. Kirila Marinowa z Katedry Historii Bizancjum, będący interesującą próbą zrekonstruowania literackiego wizerunku słynnego bułgarskiego cara Symeona (893–927), wyłaniającego się ze źródła znanego w nauce jako *Mowa na pokój z Bułgarami*.

Fascynującym zagadnieniem, plasującym się na pograniczu historii, kulturoznawstwa i historii sztuki, poświęcił swój odczyt kolejny gość łódzkich bizantynistów i paleoslawistów – ks. dr Roman Płoński. Podczas prelekcji, która odbyła się w Instytucie Historii 14 kwietnia, podjął on próbę możliwie dokładnego prześledzenia ceremoniału koronacyjnego władców gruzińskich i rosyjskich. Prezentując elementy składowe obrzędu towarzyszącego wstępowaniu na tron monarchów, starał się podkreślić bizantyńskie korzenie obu rytów, jak też modyfikacje, którym wschodniorzymski w swej genezie ceremoniał uległ na gruncie rosyjskim i gruzińskim.

Nie brakowało również odwołań do niezwykle szczegółowych kwestii. Ksiądz dr Płoński omówił, m.in., specyfikę koronacji kobiet, wynoszonych – tak jak caryce moskiewskie – do rangi samodzielnych władców czy też teozoficzną podbudowę rytu (miejsce przywoływanych obrzędów w przestrzeni sakralnej Kościoła wschodniego oraz nawiązania do postaci starotestamentowych, typowe dla gruzińskiej i etiopskiej tradycji dworskiej).

Centrum Ceraneum

Ukoronowaniem współpracy bizantynistyczno-paleoslawistycznej na UŁ jest niewątpliwie utworzenie w naszej uczelni całkowicie nowej pozawydziałowej jednostki organizacyjnej – *Ceraneum*, tj. Centrum Badań nad Historią i Kulturą Basenu Morza Śródziemnego i Europy Południowo-Wschodniej im. prof. Waldemara Cerana. Otwarcie centrum, o którym szerzej pisaliśmy w poprzednim numerze *Kroniki*, towarzyszyło kilka kolejnych wykładów otwartych, wygłoszonych przez wybitnych badaczy polskich i zagranicznych.

Uroczystą inaugurację działalności *Ceraneum* 18 maja w Bibliotece Uniwersytetu Łódzkiego uświetniła prelekcja prof. Kazimierza Ilskiego z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, znanego historyka-bizantynisty, specjalizującego się, m.in., w dziejach starożytnego Kościoła. Zaprezentowany wykład inauguracyjny dotyczył jednak zgoła innych zagadnień. Profesor Ilski przybliżył w nim słuchaczom pozornie kontrowersyjne zagadnienie bizantyńskiego *interwencjonizmu państwowego*, dowodząc, że nawet skomplikowane kwestie z zakresu historii gospodarczej można przekazać w sposób przystępny i jednocześnie interesujący.

Goście z Bułgarii

Na zaproszenie łódzkich bizantynistów i paleoslawistów w dniach 18-19 maja gościła w murach naszej uczelni prof. Anna Maria Totomanova z Uniwersytetu Sofijskiego. W trakcie wizyty przedstawiła dwa odczyty – podczas uroczystej inauguracji *Ceraneum* wystąpiła z referatem poświęconym perspektywom współpracy naukowej między badaczami polskimi i bułgarskimi, połączonym z prezentacją koordynowanego przez siebie projektu, zakładającego, m.in., digitalizację źródeł staro-cerkiewno-słowiańskich. Natomiast następnego dnia w nowej siedzibie centrum w gmachu Wydziału Prawa i Administracji prof. Totomanova wygłosiła wykład nt. *A Lost Byzantine Chronicle in Slavic Translation*.

Zaledwie kilka dni później łódzkie środowisko bizantynistyczno-paleoslawistyczne odwiedził inny badacz z Bułgarii – doc. dr Iwelin Iwanow, związany z Uniwersytetem im. św. św. Cyryla i Metodego w Wielkim Tyrnowie. W sali Rady Wydziału Filozoficzno-Historycznego 24 maja pokusił się on o przedstawienie kilku interesujących hipotez, wyjaśniających przyczyny klęski wojsk bułgarskich w zmaganiach z armią cesarza bizantyńskiego Bazylego II (nie bez powodu nazwanego przez potomnych Bułgarobójcą), a tym samym – przedstawiających genezę upadku państwa bułgarskiego w początkach XI w. Wystą-

pie nie spotkało się z niezwykle zainteresowaniem słuchaczy, głównie studentów, którzy poprosili prelegenta o wyjaśnienie wielu szczegółowych kwestii, związanych z historią militarną wschodnioeuropejskiego średniowiecza.

Ostatnie miesiące roku akademickiego 2010/2011 przyniosły ponowne spotkanie z polską nauką. Pod koniec maja pracownicy Katedry Historii Bizancjum gościli prof. Ewę Wipszycką z Uniwersytetu Warszawskiego – jedną z najwybitniejszych znawczyń historii starożytnej w naszym kraju.

Zofia Brzozowska

NOMINACJE

Profesor Barbara Rakowska

Postanowieniem Prezydenta RP z 23 grudnia minionego roku tytuł naukowy profesora nauk biologicznych otrzymała dr hab. Barbara Rakowska z Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego. Dyplom nominacji profesorskiej został jej wręczony 25 stycznia 2011 r. w Pałacu Prezydenckim na Krakowskim Przedmieściu w Warszawie.

Studia ukończyła na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Łódzkiego w roku 1969 i w tym samym roku została zatrudniona na stanowisku asystenta w Pracowni Algologii Katedry Systematyki i Geografii Roślin. Stopień naukowy doktora nauk przyrodniczych otrzymała w 1978 r. na podstawie pracy nt. *Głony rzeki Bzury z uwzględnieniem wpływu ścieków na ich skład ilościowy i jakościowy*, napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Joanny Z. Kadłubowskiej. W roku 2001 na podstawie rozprawy habilitacyjnej nt. *Studium różnorodności okrzemek ekosystemów Polski niżowej* uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk biologicznych w zakresie biologii, specjalność algologia. Za książkę o tym samym tytule otrzymała Nagrodę Rektora UŁ.

W 2003 r. została mianowana na stanowisko profesora nadzwyczajnego UŁ w Katedrze Algologii i Mikologii, a od roku 2007 pełni funkcję kierownika Zakładu Algologii w tejże katedrze. Jej specjalno-

ścią naukową jest algologia, nauka o glonach, w tym głównie diatomologia, nauka o okrzemkach. W dorobku naukowym można wyróżnić dwa zasadnicze kierunki: jeden dotyczy badań fizjograficznych i ekologicznych glonów w różnych środowiskach wodnych, drugi określony jako wiodący dotyczy biologii i ekologii okrzemek jako organizmów wskaźnikowych.

W trakcie wieloletnich badań glonów w latach 1969-2000 w różnych ekosystemach wodnych (źródła, rzeki, torfowiska, zbiorniki zaporowe) zgromadziła ogromny materiał, który posłużył do ukazania różnorodności gatunkowej, ekologii i geografii glonów w Polsce.

Zastosowane przez nią metody do charakterystyki zbiorowisk okrzemek z wykorzystaniem analizy jakościowej i ilościowej ze wskazaniem gatunków dominujących, stałych i charakterystycznych dla danego środowiska (bioindykatorów) stały się podstawą do oceny biologicznej jakości wód wykorzy-

stywaną przez badaczy okrzemek, magistrantów oraz ośrodki badania i kontroli środowiska. Zebrane dane wprowadzane są do programu komputerowego OMNIDIA, który wykorzystując te informacje przedstawia stan ekologiczny badanego ekosystemu z podziałem na klasy jakości wody.

Dzięki swoim badaniom cieszy się uznaniem wśród diatomologów, czego wyrazem jest nazwanie dwóch nowych dla nauki okrzemek jej imieniem i nazwiskiem *Fragilaria barbararum* Witkowski, Meltzeltein & Lange-Bertalot (1996) oraz *Navicula rakowskae* Lange-Bertalot (2001). Za cykl prac o taksonomii i ekologii okrzemek otrzymała indywidualną Nagrodę Rektora UŁ II stopnia (1997), a za osiągnięcia naukowo-badawcze nagrodę w roku 2002.

Praca habilitacyjna była podsumowaniem jej wieloletnich badań nad zbiorowiskami okrzemek prowadzonych w latach 1970-1995. Główną wartością tej pracy było